

Virgöl 12 Haziran #2

2019-06-12 15:51:01

Geçenlerde lisanın ortaya çıkışıyla ilgili dinlediğim bir kitap vardı, orada beynin gelişimiyle, lisanın gelişiminin ortak gerçekleştiğini, beynin bir anda gelişmiş olmasının insanları yalnızlaştıracağını, dilin de sosyal gelişimle beraber gerçekleştiğini anlatıyordu.

Lisan insanın sosyal koordinasyonu için gerekli, o sebeple insanların dilleri de ancak sosyal ihtiyaçları ölçüsünde gelişiyor: Düşünme kabiliyetleri etraflarından çok çok ileride olamıyor, dilleri de bunu kaldıracak kadar ileri olamıyor. Hayatın sırrını bulmuş biri bunu ifade edecek kelimeleri yoksa, *sırrı* kendine saklamak zorunda, belki çoğu da öyle yapıyordur.

İnsanların idare edebilecekleri *minimum zekayla* hayatı idame ettirdikleri sonucu çıkarıyorum buradan: Sosyal ihtiyaçlarımız size *ahlak* hakkında konuşmaya muhtaç bırakmıyorsa, lisanınızın o tarafları gelişmeyecektir, *dürüstlük* ne demektir, mesela, *yalan söylememek* mi, *hep doğru söylemek* mi, *doğruların hepsini söylemek* mi, *kendi doğrunu söylemek* mi, *insanlara doğru görünenleri söylemek* mi? *Sevgi* hakkında konuşmaya ihtiyaç duymuyorsanız, mesela hayatınızda *karşı cinse duyulan ama seks gönderimi içermeyen sevgi* gibi bir kavram gelişmez, *çocuklara duyulan sevgi* ile, *aile büyüklerine duyulan sevgi* farklı duygulardır ama bunlara *sevgi* der geçersiniz. Bazı sevgiler *karşılık* beklentisiyle vardır, bazılarında ise *karşılık* yoktur ama bunları da birbirinden ayıramazsınız. Greklerin *eros*, *philia*, *agape* gibi kavramlarına *sevgi* dersiniz, kitabımı okuduğun kadına da *sevgi*, kitabın kendisine de *sevgi*, kitabı sana hediye eden arkadaşına da *sevgi*. Sorunca *her şeyi seviyorum* oluyor sonra, sevgilin *beni seviyor musun* dediğinde de *vallahi seviyorum* dersin, hiç başın ağrımaz çünkü bulutları da seviyoruz, kuşları da, Allah'ı da seviyoruz, tabii ki sevgilimizi de seviyoruz, öyle bir sevgi bizimki.

Değişik sevgileri anlatmaya ihtiyaç duymayan bir sosyal düzen yoksa, diyelim, kadın ve erkeğin bulunabileceği tek ilişki çeşidi içinde *carnal* zevklerin bulunduğu çeşitten ise, diğer tür sevgilerden bahsetmeye ihtiyaç yoktur, ve bu durumda insanların zihin kapasiteleri sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak kadar gelişiyorsa, demek ki, *salak* dediğimiz insanlar da hayatlarını bu şekilde idame ettirebildikleri için salak kalmaya devam etmektedir. Büyümüş, adapte olmuş, başarılı da olmuş, beyin kapasitesinin az olmasından bir zarar görmemiş, belki

de insanların geneliyle daha iyi anlaşmış, aynı dünyanın insanı olduğu, onların dillerinden anladığı için *avantaj* bile sağlamış.

Falanca siyasetçinin *salak* olmasına mı kızıyoruz? Belki bu bir avantajdır onun için, insanların kendilerinden zeki insanlara güvenleri azalıyor, onlara hayran oluyorlar ama bir heykele hayran olur gibi, onlara güvenip oy vermiyorlar, * ok güzelsin, çok zekisin, aferin çok parlaksın ama biz salağız ve falanca salak da bizim dilimizden daha iyi anlıyor, ona daha çok g veni yoruz çünkü o kadar salak ki, bizi aldatmayacağı garanti.*

Tabii ki kriz anlarında bizi kurtaracak birinin önderlik etmesini isteriz, ancak o önderleri seçme kabiliyeti maalesef *sosyal becerinin sağladığı demokratik oy toplama* ile mümkün değil, insanların genelinin salak olduğunu düşünüyorsanız, ya i inizi yiyen bir *sahte tevazu* göstermek zorundasınız ve bu da bir yerde *sızacaktır*, ya da bu işlere hiç bulaşmayacaksınız. Salakların mütevazı olmasına gerek de yok, onlar zaten *oldukları gibi* olduğunda tevazu yapıyormuş gibi duruyorlar, bu da düşünürseniz büyük avantaj.

Bunun c z m  nedir derseniz, salaklarla fazla uğraşmanın, onları işaret etmekle vakit geçirmenin de salaklığın başka bir türü olduğunu söylerim. Sosyal baskının önemli olduğu alanlarda, normun dışına kısa sürede çıkmaya çalışmanın faydalı olmadığını da eklerim. İnsanın hayatta ortaya koyabileceği orijinalliğin bir sınırı vardır, insanların kafasında henüz yer etmemiş problemleri c zmeye çalışırsanız, vakit kaybedersiniz. Bunun yerine, eldeki imkanlar  l c s nde salaklardan kaçıp, onların bozması zor ama dünyayı bir adım daha iyi yere götürecek işler düşünmek daha önemlidir.